

ALVDAL KOMMUNE

2560 ALVDAL

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

Sak/dok.: 11/00901-66

27.09.2023

Ark.: 326.12

Vedtak i navnesak 2019/48 – Nyset, Breisjøen, Sjurdhus med flere i Alvdal og Tynset kommuner

Statens kartverk har i dag gjort vedtak om skrivemåten av flere stedsnavn i Alvdal og Tynset kommuner slik det fremgår av den vedlagte listen.

Vedtaket er gjort med hjemmel i § 7 tredje ledd i lov om stadnamn.

Bakgrunn

Morten Manner, grunneier av gnr./bnr. 4/40 i Alvdal kommune, ønsker skrivemåten *Nyset* som bruksnavn og adressetilleggsnavn på eiendommen sin, jf. brev til kommunen datert 20.10.2018. Ifølge Manner er *Nyset* et nedarvet navn, men navnet har ikke vært i offentlig bruk som bruksnavn. For å avklare navnebruken og ev. skrivemåten av bruksnavnet for offentlig bruk har Kartverket reist navnesak. Vi benyttet samtidig anledningen til å reise navnesak for flere andre navn i kommunen, samt noen avledede navn i Tynset kommune, der det var behov for å avklare riktig skrivemåte for offentlig bruk.

Kartverket sendte saken til uttalelse og kunngjøring i Alvdal og Tynset kommuner i brev datert 23.10.2019, i tråd med § 8 i loven. I brev datert 09.01.2020 har Alvdal kommune sendt de lokale uttalelsene til Språkrådet. Tynset kommune meldte i brev datert 09.10.2020 at det ikke hadde kommet inn noen lokale uttalelser til dem.

Språkrådet har gitt tilråding i navnesaken i brev datert 22.01.2020.

Det er en tendens i Alvdal kommune at matrikkelformene ikke samsvarer med den lokale navnebruken. Eksempelvis skriver bygdeboken fra 1952 at bruk 4/70 har matrikkelformen *Brandvoldsenng*, men at «[b]ygda-folk kallar garden *Skreda*, eller *Engeskreda* [...]». Dette går igjen for de fleste brukene, og matrikkelformene blir sjelden brukt. Lov om stadnamn verner om nedarvede navn, og Kartverket velger å vedta de navneformene som faktisk blir brukt lokalt. Matrikkelformene er skriftlig nedarvede navn, men vi har ikke gjort vedtak om skrivemåten av disse der vi ikke har opplysninger om at de blir brukt lokalt. I stedet har vi fastsatt dem som historiske navn. Om noen brukseiere likevel ønsker matrikkelformen som navn på bruket sitt, kan de kontakte Kartverket, se avsnittet *Bruksnavn*.

Vestatil/Vestate var opprinnelig med i saken. Kartverket oppfatter dette som grendenavn, og da har kommunen vedtaksmyndighet. Se løpenr. 77 i navnelisten.

Rettslig grunnlag

Når skrivemåten av et stedsnavn skal fastsettes for offentlig bruk, er hovedregelen at det skal tas utgangspunkt i den nedarvede lokale uttalen av navnet. Skrivemåten skal følge gjeldende

rettskrivningsprinsipper for norsk, jf. § 4 første ledd i loven. Skrivemåten skal være praktisk og ikke skygge for meningsinnholdet i navnet, jf. § 1 første ledd.

I *utfyllende regler om skrivemåten av norske stadnamn* er det mer detaljerte bestemmelser om hvordan stedsnavn skal normeres.

I tillegg må det tas hensyn til normeringspraksisen i området og skriftradisjonen for navnet saken gjelder, og hva som er registrert i Sentralt stedsnavnregister (SSR) fra før. Lokale ønsker fra dem som har uttalerett, skal også spille inn. Det skal legges særlig vekt på ønsket til eieren når saken gjelder bruksnavn, og skrivemåten som eieren ønsker, ligger innenfor regelverket.

Skrivemåten av slektsnavn skal ikke påvirke skrivemåten av stedsnavn. Vedtak som gjelder skrivemåten av stedsnavn, får heller ikke følge for skrivemåten av slektsnavn.

Kunngjøring

Kommunen skal sørge for at vedtaket gjøres kjent for de partene i kommunen som har klagerett etter § 12 første ledd i loven, og som ikke er adressater i dette brevet, jf. § 9 i forskrift om stadnamn. Kommunen oppfordres også til å informere innbyggerne i kommunen, f.eks. med notis i en lokalavis og på nettsidene sine.

Når vedtaket gjelder skrivemåten av bruksnavn, skal kommunen sende melding om vedtaket direkte til eierne av bruket.

Bruksnavn

Vedtaket om skrivemåten av gårdsnavn skal som hovedregel være retningsgivende for skrivemåten av bruksnavn som er identiske med gårdsnavnet, eller der gårdsnavnet inngår som en del av bruksnavnet. Men etter § 5 tredje ledd i lov om stadnamn har eieren rett til å fastsette en annen skrivemåte av navn på eget bruk enn den som følger av § 4 første ledd i loven. Forutsetningen er at hen kan dokumentere at skrivemåten har vært i offentlig bruk som bruksnavn (på offentlig kart, på skilt, i matrikkelen, skjøte e.l.). I så fall må eieren sende krav om det til Kartverket og legge ved slik dokumentasjon. Klageretten for navnet i andre funksjoner, f.eks. gårdsnavnet, faller da bort. Kartverket er formelt vedtaksorgan også for skrivemåten av bruksnavn fastsatt av eieren.

Bruk av vedtatte skrivemåter

Vi vil minne om reglene i stedsnavnloven om plikt til å bruke vedtatte skrivemåter, jf. § 11, spesielt første setning, som har denne ordlyden: «Når skrivemåten av eit stadnamn er fastsett etter denne lova og ført inn i stadnamnregisteret, skal han brukast av eige tiltak av dei som er nemnde i § 1 tredje ledd.» Det vil si organer for stat, fylkeskommune og kommune samt selskaper som det offentlige eier fullt ut.

Vi presiserer at lov om stadnamn regulerer *offentlig* bruk av stedsnavn. Privatpersoner og bedrifter som ikke er heleide av det offentlige, er derfor ikke pålagt å følge vedtatte skrivemåter.

Når det samme navnet er brukt om ulike navneobjekter på samme sted, skal skrivemåten i primærfunksjonen som hovedregel være retningsgivende for skrivemåten i de andre funksjonene. Dersom dette vedtaket blir stående uten at det blir påklagd, legger vi derfor til grunn at kommunen vedtar samme skrivemåten i ev. adressenavn og adressetilleggsnavn der navnet blir brukt. Dette gjelder noen adressenavn som er sammensatt med *Sjurdhus*-.

Når det er gjort vedtak om adressenavn, adressetilleggsnavn og grunnkretsnavn, skal den vedtatte skrivemåten legges inn i matrikkelen, og adressenavn i SSR vil bli oppdatert fra matrikkelen. Vedtak om adressenavn skal fortsatt sendes til bl.a. Kartverket, jf. § 9 fjerde ledd i forskrift om stadnamn.

Kartverket fører den vedtatte skrivemåten av bruksnavn i SSR, og skrivemåten hentes inn i matrikkelen derifra.

Klage

Vedtaket om skrivemåten kan etter § 12 i lov om stadnamn påklages av dem som etter § 6 bokstav a til c har rett til å ta opp saker om skrivemåten av stedsnavn. Klagefristen er tre uker fra meldingen om vedtaket er kommet frem til mottaker, jf. § 9 i forskrift om stadnamn. Dersom meldingen skjer med offentlig kunngjøring, starter klagefristen fra den dagen vedtaket blir kunngjort første gang. De som har klagerett, har rett til å se saksdokumentene, som er arkivert hos vedtaksorganet. Det er anledning til å søke om utsatt iverksetting av vedtaket til klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

En eventuell klage skal sendes til Kartverket med kopi til kommunen. Klagen skal grunngis, og grunngivningen må behandle alle navn eller navneledd klagen gjelder.

Når man tar opp en klagesak, gjelder de samme saksbehandlingsreglene som for navnesaker ellers. Dersom vedtaket blir opprettholdt, sender Kartverket saken videre til klagenemnden for stedsnavnsaker for endelig vedtak.

Med vennlig hilsen

Håkon Dåsnes
fylkeskartsjef

Åsmund Christenson
saksbehandler

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottaker: TYNSET KOMMUNE
ALVDAL KOMMUNE

Kopi Morten Manner
SPRÅKRÅDET
STATENS VEGVESEN LILLEHAMMER KONTORSTED
Ole Johan Utgaard
Knut Magnar Holmen
INNLANDET FYLKESKOMMUNE
Ola Flaten

Lenker: [Lov om stadnamn](#)
[Forskrift om stadnamn](#)
[Utfyllende regler om skrivemåten av norske stadnamn](#)

Vedlegg: Tilråding fra Språkrådet
Navneliste
Dokumentasjon innsendt av Morten Manner